

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôiea una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sun. pe unu anu séu 45 doidiaceri, or 3 galbini si 3 doidiaceri mon. sunatoria. Se prenumera la postale c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 80 er. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicar

Nr. 85.

Brasiovu, 27. Octombre 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Cateva reflexiuni la rugamintea episcopului neunitu.

Se pôte ôre cá unu episcopu, de si alu unei confesiuni numai tolerate, se scrie si se se róge in tonu mai supusu si in termini mai umiliti, mai blandi si mai crutiatori de catu a facutu acésta episcopulu Vasilie Moga la diet'a din a. 1837? Si cu tóte acestea cine ar crede? acea rogaminte a facutu, precumu se dîcea pe atunci, sange fôrte reu la onorabilii membrii ai dietei; eara la cestu sange reu se adaose in a. 1842 altulu. Intr'aceea petitiunea despre care ne este aici vorb'a, nu s'a pusu tocma cu totulu ad acta, séu cum se dîce in Bucuresci, sub saltea, (sub matratia, sub divanulu de siediutu), ci intre altele s'a impartasitu si onorabilei universitati sasesci, pentrucá pana la alta dieta se'si dea si acésta contraparerea sa. Universitatea insarcinà cu respektivulu elaboratu pe unu senatoru din Brasiovu anume Jos. Tr., carele trecea de unu bunu iuristu si totu asià bunu istoricu, carele apoi pe la a. 1841 fú gat'a cu elaboratulu seu, eara in a. 1844 ilu dede si in tipariu.

Ei, bine, ôre inse ce folosesce astadi publicitatea romanésca, déca ea se apuca se scormonésca lucruri vechi si inechite? Au nu scimu cu totii, ca de doi ani incóce se astépta reforme afundu taietóre? Au nu voimu se recunóscemu, cumuca in dilele nóstre si in patri'a nóstra dóra nu mai pôte fi vorb'a de natiune si relege tolerata?

Asià se fia precumu diceti Dvóstra; dati inse voia incai celoru carii dorescu a invatià cate ceva din istori'a trecutului, cá ei se'si re'mpróspete souvenirile istorice placute séu triste, totuatata, pentrucá, ce mai scii, se invetie cate ceva pentru viitoru.

Destulu atata, ca reflexiunile elaborate pana la a. 1841 si cumu se pare, revedite si inavutite pana la 1844, adica pana dupa rugamintea ambiloru episcopi unitu si neunitu, a fostu priimite fôrte bine si cu o nespusa mangaiere sufletésca in fundulu regescu, ceea ce nici ca se potea altumintrea. Auctorulu reflexiuniloru scóse adica cu acea ocaziune o óste intréga de legi mai vechi si mai noue, de rescripte imperatesci, decrete guberniale, sentintie si deliberate judecatoresci, citate istorice, usuri si abusuri, la care tóte se mai adausu si amenintiarea in contra episcopului neunitu séu indirecte asupra celui unitu, déca ei voru mai cutezá a cere vreunu dreptu, carele nu ar fi fundatu pre vreo lege positiva a tierii; dicemu inadinsu pre lege positiva, pentruca la legea ratiunii, la o intieptiune mai inalta de statu, la dreptulu omenimii, de care ar trebui se se bucure si romanii ardeleni, cumu si la opiniunea publica a Europei luminate pe atunci cugetá prea puçini in patri'a nóstra. Dreptu ca nenorocitulu episcopu in dorinti'a sa de a'si ajunge scopulu, in locu de a se provocá la legea ratiunii si a omenimii mai pre susu de tóte, s'a incercatu a se ingradi pe sine, pe clerulu si poporulu seu mai preste totu numai cu legi positive ardelenesci; contrarii sei inse ilu scósera din acea ingratitude cu o céta numerósa de alte legi facute totu de ei séu prin confaptuirea loru, in catu sarmanulu omu

s'a veditu dintr'odata desarmatu si lasatu singuru in mijloculu unui campu resbatutu de tóte furtunele. Eata cumu.

Candu episcopulu voi se dîca: „Dela art. 60 din a. 1791 incóce relegea mea nu mai e tolerata,” Jos. Tr. ii opuse intre altele:

Representatiunea dietei Ardealului substernuta imperatului Leopold II. in 9. Aug. 1791 in alu carei p. 2 sta curatu: „Quin illam, scilicet Religionem Disunitorum, pro lege recepta Religione, lege publica, declaremus.”

Decretulu curtii din 24. Sept. 1824 Nr. curtii 3254 eara gubern. din 15. Noembre Nr. 11028 in care sta: „Siquidem vigore articuli 60 anni 1792 Dis-unitos in libero solum Religionis exercitio confirmantis iidem in numerum lege receptorum religionum elevati minime sint, Popas eorundem a pendenda de facultatibus contributione eo minus immunes reddi posse, quum vigens systema contributionale absque statuum et ordinum interventu alterationem subire nequeat.”

Instructiunea imp. Franciscu I. din 21. Dec. 1810 data nou numitului episcopu neunitu: „Generaliter noverit episcopus, totam hanc Instructionem eo unice directam esse, ut jura receptorum Religionum intacta conserventur etc.” Si earasi „Noverit Clerum ejusdem ritus non unitorum in Transilvania, exemptione, qua clerus in Natione illyrica graeci ritus sequax fruitur, nullo tempore gavisum fuisse, nec modo gaudere, per consequens in statu, quo hactenus perstitit, deinceps quoque mansurum esse.”

Reflexiunile Dlui Jos. Tr. facu cu totulu aprópe 22 foi 8-o tiparite desu, prin urmare noua nu ne sta prin putintia de a reproduce aici tóte citatele, cate a incarcatu densulu preste fiacare punctu din petitiunea episcopésca, ci suntemu constrinsi a trece curendu la alte cateva puncte. Asià

Candu mai departe episcopulu da ici colo se se pricépa, ca dóra de acumu inainte numitur'a prea injositóre de tolerata nu i s'ar mai potea dá nici natiunii romanesci, atunci contrariulu si scóte in cale articulu VI dietalu din a. 1744 prin care tocma si romaniloru uniti li se plesnesce dreptu in façia, pentru cá se'si cunósca si ei lungulu nasului: „Ne systema hujus Principatus evertatur, neve Plebs Valachorum aliorumque A d v e n a r u m numerum inter Nationes faciat, ac vel ulli trium Nationum, earumque juribus, privilegiis, immunitatibus et praerogativis praejudicio sit.”

Rescriptulu imper. Mariei Teresiei din 23. Martiu 1753 emisu catra dieta: „Interest gloriae et auctoritatis Nostrae Caesareo regiae, Consensus et Diplomata Praedecessorum Nostrorum sarta intactaque conservare et haec vellicare subditis nefas sit.”

Dvóstra vedeti, cumuca noi nu reproducemu aici nici una din legile coprinse in Aprobate si Compilete, prin care esistinti'a nationala si politica a romaniloru e tocata in capu, din cauza ca, déca D. Jos. Tr. n'a uitatu nici pe un'a din acelea, ci lea citatu pe tóte, citatorii nostrii din nenorocire inca le cunoscú fôrte bine din alte funtani si ocaziuni; ci noi scótemu aci legi si rescripte mai noua, prin care nobil'a Universitate a demustratu lumii, cá in secululu alu 18-lea si 19-lea

ori candu au fostu vorb'a de romani, între cele trei natiuni privilegiate si între guvernul a domnita o prea buna intelegere si o solidaritate minunata.

Venindu D. Jos. Tr. si relative Universitatea la cestiunea specifica a fundului regescu, are trebuinta de o mare tarie sufletesca pentru ca se nu'si perda cumpatul cu atatu mai vertosu, ca scopulu era, ca se infranga si se nulifice odata pentru totdeauna orice pretensiuni ale romanilor, seu cum se respica editorulu in prefația: „Bei den kräftigen Streichen, die hier nothwendig geführt werden müssen, soll der Feind unter ihrer Wucht erliegen. Deci toema pentru aceea li se si spune romanilor in termini prea bine respicati, pentru ca se o scie odata pentru totdeauna, ca ei in acestu pamentu sunt numai nisce venetici, stracurati mai alesu in dillele lui Michaiu voda, lipituri si adunaturi pe la satele si orasiile sasesci, prin urmare nici ca au se se bucare de vreunu dreptu nationalu niciodata, nici comunitate politica n'au se face, decatu numai deca sasii condusi de simtiulu umanitatii ii voru suferi pe alocurea, de voru aflá cumuva cu cale, macaruca intru intielesulu unoru legi de a le tierii poporulu romanu nici ca merita o asemenea favóre. Tocma pentru acésta romanii se nu cuteze a cere nici deregatorii comunale, afara numai de singurulu casu, deca unulu ori altulu dintre ei invatiandu nemtiesce fórte bine s'aru face sasu. In catu pentru tienera srbatoriloru luterane se reflecta, ca afara la campu le este iertatu romaniloru a lucra, nu inse si inlainturulu comunei mai vertosu lucru sgomotosu (de e. trieratululu in siura s. a. cá acésta.)

Despre ajutarea preotiloru romanesci din casele comunale (alodiale) nu póte fi vorba, pentru ca totu ce intra in aceleasi este curatu proprietete sasésca, la care romanulu n'are nici unu denariu parte.

Ce este inse cu dieciuelele! In acésta parte a refutatiunii auctorulu se intrece pe sinesi insusi, eara inclit'a Universitate póte díce ca a reportatu unu triumfu din cele mai stralucite cu — ajutoriulu legiloru positive ardeleanesci. Ce vi se pare ómeni buni, o céta de doua spre diece legi aprobatale, de cinci rescripte si resolutiuni inalte din dillele principiloru patriotici unguresci, alte cateva decisiuni dietale si resolutiuni imperatesci dintre anii 1736 (pre candu se luptá episcopulu unitu Klein) si 1792, trei seu patru deliberate judecatoresci intarescu, manutienu si apara pe popimea sasésca in posesiunea diecimeloru si totuodata in luarea acelu si dela romani si dela popii loru cá dela unii carii vedeti bine ca au ocupatu din pamentu sasescu si prin urmare sunt datori a duce dieciuelile numai la „stapanii“ loru.

Ci uitate ca extractulu nostru prea s'a indelungitu; dati se'i punemu capetu; eara cei carii au placere de a studié istoria, se nu'si pregete a citi tóte mai pre largu in originalu*); inse citindu se'si aduca aminte ca astadi ne aflamu pe calea reformeloru afundu taietóre si se nu crédia noua, candu am díce póte, ca in a. 1862 inca se mai afla multi, carii cugeta si simtu cá si in a. 1842.

Traducatorulu rugamintii episcopului neunitu.

O sioptitura dela margini, in centrulu „Sachsenlandului.“

(Urmare din Nr. tr.)

Inainte de tóte cu prilegiulu consultarii generale asupra proiectuluu privitoriu la regularea trebiloru comunale — in contra opiniunei membriloru Hahn si Schreiber, cari erau pentru contestulu proiectuluu — prin alaturarea presiedintelui la opozitiunea facuta in principiu din partea membriloru Beu si Ciugudeanu, s'au schimbatu

I. Competinti'a Inclitei Universitati de a se ocupa definitivu cu treburi legislatórie pentru ca:

a) in Transilvani'a neci unadata nu au esistatu altu corpu legislativu, numai acela, care ne este prin numirea lui de „Dieta“ cunoscutu — si neci de presentu se póte privi asta legaluminte; — altumintrelea

b) pentru ca acuma dupa ce principiulu egalei indreptatiri, pronunsiatu dela locurile celea mai inalte, de toti si chiaru si de on. Universitate in timpulu mai deaprópe recunoscutu — isi are fara indoiéla valórea sa si la a 4-a natiune Transilvana adeca la cea romana. Onorat'a Universitate

*) Bemerkungen über die vom siebenb. griechisch nicht-unirten Bischof Herrn Basilius Moga im Jahre 1837 den zu Hermannstadt versammelten Landesständen unterlegte Bittschrift Kronstadt 1844.

sasésca, cá corpu curatu nationalu, ohiamatu cu deosebire numai pentru ingrijirea trebiloru interne ale natiunei, consequenter neci cumu nu si aru poté intinde activitatea sa cu valóre si asupra altei natiuni independente, care vietuiesce aici in deplina impartasire de asemenea drepturi, si pentru ca

c) o legislatiune dupla seu chiaru intreita in una si a ceea si tiéra nu numai aru sta intr'o apriga contradicere cu mantuitoriulu principiu „alu unitatii monarchiei“ ci dupa natur'a lucrului de sine aru deveni illusória.

In asta privintia dara Universitatii, care de presentu anca mai susta, nu i se póte recunosce altu dreptu de catu numai acela, pe care cá si pana acumu l'au eserceatu in fapta, adeca de forum 2. instantie in treburi judecatoresci civile*) si de a proiecta pentru complexulu ei legi — eara consultarea si conclusiunea legiloru pentru tier'a de corona Transilvani'a trebuie se remana rezervata uniculu corpu legislativu competentu si recunoscutu, adeca „Dietei“ cu atatu mai vertosu, cu catu numai acolo, si nu in adunari curatu nationale, potu fi tóte natiunile tieriei dupa cuviintia reprezentate.

II. Contestabilitatea numiriloru aflatóre in acestea proiecte precumu suntu „Tier'a sasésca, Comitetele Natiunei sasesci si Universitatea sasésca.“

Éra da'ntaiu — a tieri sasesci — pentru ca asta numire neci cumu e istorica, si cu atatu mai puçinu accomodata timpulu presentu. — De voiesce cineva se afle numirea istorica a acestui teritoriu prea usior o póte gasi, si trebuie se se tiena, de acea semnificatiune, care dela intrarea sasiloru in tiéra pana in diu'a de adí in tóte legile patriei si in documinte publice autentice**) se afla sub cuvintele „Fundus regius“ inscrista. Nu se póte negá, ca Universitatea sasésca de mai multe ori s'au incercatu a numi teritoriulu acela, pe care locuescu ei in parte „Tiéra sasésca“ tocma de atatea ori s'au reimpinsu inse asta numire inainte de 1848 prin rescripte imperatesci chiaru si sub domnirea imp. Maria Theresia***). Mai de curendu in a. 1848 s'a ivitu earasi acésta numire.

Scopulu si insemnatatea ei inse, credemu, ca aici nu e de lipsa a fi mai de aprópe desbatutu, fiindu ca amendoune ne potu fi — din renumitululu memorialu „Dankschrift“ si cu deosebire din cugetele desfasiurate prin diurnalele germane in timpulu mai de aprópe, anumitu din acelu articlu sinceru a lui „H. Z.“ cu Nru 201 de sub rubrica: „Die Zeit drängt“, „timpulu e intetitoriu“ — pe deplinu cunoscute.

Tocma pentru acésta dara trebuie se fia o asemenea numire, care nu si afla radiemu nici in istoria nici in lege si prin care partea cea mai insemnata a locuitoriloru din acestu teritoriu se aru vedé atatu de ignorata, catu si egal'a indreptatire a natiunii romane intregi atacata, cu totul delaturata, si prin semnificarea, care pana acuma anca susta in faci'a scauneloru si districteloru sasesci pana camu una alta — suplinita.

Dupa acestea premise e lucru prea firescu, ca locuitorii romanii ai acestui teritoriu nu potu si nu voru a se supune

*) Este lucru cunoscutu, ca pana la a. 1848 in cauzele criminale dela magistrata se recurea la tabl'a regésca si nu la Universitate — si asta nu trebuie perduta dinaintea ochiloru!

**) si totusi B. S. si dupa elu deput. Gull s'au incumetatu a díce dupa Albert Huet, ca potu inrotula ladi intregi de documente si privilegia, cari legitiméza acesta numire — neaudíta pana pe la 1848, concentrandusi archivele la o singura aprobare a principelui Stefan Báthori dela a. 1583.

***)) si noi dícemu, cá Domnialoru, ca avemu archive pline de asemenea rescripte, prin cari s'au reimpinsu numirea de Sachsenland, si pana cam una alta spre totala combatere a aprobarii insemnate de ei voru servi rescriptele imp. Maria Theresia ddo 19. Juliu 1769 si din 3. Aug. 1770, cari suna asia:

„A mi kincstárnokságunknak azon észrevételire, hogy a szász nemzet maga lakta földet nem mindenkor királyföldinek, hanem szászok földinek nevezgeti, figyelmeztetni fogjuk ökö a mi udvari kamaránk által etc. — A doilea res. Maria Theresia s. a. t. Kedvetlenül vettük észre, hogy a szász nemzet azon királyi földünknek, melyen lakik, tulajdonosságát és ahoz való örökös jogát mérezzül akarja magának tulajdonítani, ezt a vakmerő bátorságot azért a mi hedvetlenségünk kijelentésével azon nemzetnek hibául tésszük ki, és hogy a mi jogunk szorongatására készült azon irómányt bevettétek nektek is hibául tesszük. Sic! pentru unulu fara intielesu 2 prea chiare!! Candu veti mai aduce afara de a lui Báthori si altulu, ce inse nu credemu — atunci de siguru eara nu vomu remané datori. — — —

neci la Universitatea natiunii sasesti sau la Comitele ei — de aceea daru propuneri numirii membrii ai comisiei, ca cu privire la populatiunea romana se fia pentru venitoriu tota existinta a Universitatii si a Comitelor delaturata si prin esecul regiu guvernului, — care fara de aceea a existat si exista pentru intraga tara, inlocuita. *) De sine se pricepe, ca neci formulul apelativu creandu, nu se va pute numi si privi sasescu, si consideranduse la crearea lui toate trei nationalitatile vietuitoare pe acestu teritoriu, dupa cuvantia spre deosebire de tabl'a regesca si aru deduce numirea dela orasiulu asediamentului „Sibiu.“

La intemplantu inse, candu Inclit'a Universitate aru afla deosebit'a pusetiune a teritoriulu acesta, mai cu scopu si mai mantuitoare, — atunci spre adaugerea acestei pozitii dorite, se binevoiesca a trage la consiliu reprezentantii celor 3 natiuni resp. a locuitorilor de toate 3 natiuni. —

O conclusiune unilateralu in asta privinta intre ori ce impregiurari adusa, nu s'aru pute altufeliu considerá de catu facuta de noi fara de noi.“

Dupa acesta au trecut comisiunea la desbaterea singuraticilor §§. din proiectele resp. a regularii trebilor comunale si a organizarii definitive a adm. si a justitiei subsumandusi reflectiunile, care s'au insemnatu aici pentru conclusiunea on. adunari scaunale:

Dupa opiniunea subinsemnatei comisii din proiectulu privitoriu la regularia trebilor comunale afara de §§. 1, 2, 7, 14, 15, 18, 19, 20, 26, 29, 36, 40, 46, 51, 56, 57, 80, 83, 87, 94, 100—111, ceilalti §§. potu remane dupa cumu se afla in proiectu nestramutati.

La § 14 aru fi de a se adauge: „si daca elu si dupa 4 ani neinteruptu au doveditu o purtare cuviósa si morala“ la dincontra totusi se va da afara.

In § 19 cuvintele „recursu nu are locu“ trebuie delaturate si asia suplinite: „contra reieptarii va ave recursulu in calea prescisa locu.“

La § 26 aru fi de a se adauge: „ei inse sunt datori in terminu de 1 anu a se legitima, — altufeliu dati afara neconditionatu. § 46 aru trebui se sune asia: „demni de a fi alesi sunt toti alegatorii indreptatiti, cari au adiusu maioreni. Din art. 56 este de a se delatura „toti 3 ani etc.“, la art. 57 dupa cuventulu „frati“ aru fi de a se adauge cuvintele: „Cumnati si Veri si Nepoti.“ (Va urm'a.)

TRANSILVANIA Brasiovu 8. Noembre. Crudimi. Din vecin'a Secuime ne descopere „Kr. Z.“, ca inainte de acesta cu vreo cateva zile se comise in Mikóujfalu din Triscaune o fapta crencena, demna numai de véourile intunerecului si de barbaria antropofagismului. Intr'o societate de cavaleri burloai — venira si 2 fete. — Diminétia se afla, ca lipsesou la unulu 30 de galbini. Cavalerii pusera prepusulu pe fete, le trasera inainte si cu toate ca ele marturisira, ca nu pórtá vin'a la furtulu acesta, totusi furatii si barbarii de cavaleri leu martratatu, leu legatu cu codele de olalta, leu arsu cu fere inrosite tietiele si alte parti ale trupului, asia, incatu un'a suptu martratatura acesta barbara 'si si dete sufletulu, si cealalta inca nu apromite multa vietia. Barbarii acesti cavaleri se tienu de plas'a celor cultivati si se prededera judeciulu criminalu din S.-Szt.-György.

Intr'aceea marturisi unu individuu din M.Ujfalu, ca elu furá galbinii, si predanduse la criminalu se aflara la elu vro 3 galbini cusuti in peptariu, si in decursulu cercetarii mai descoperi, unde se afla si ceilalti galbini ascunsi. Fer'a acesta de omu contribuise mai multu si la martratatura feteloru nenorocite.

Ból'a de vite incepú in Uzonu a fi forte periculósa. Preste 170 de capete de vite mari, boi si vaci, crepara de acesta bóla in cateva zile, si se aflau numai inflata la fodorii stomacului. O nenorocire mare e pe la sateni, ca nu'si ferescu de timpuriu vitele de contactu seu de atingere cu cele bolnave. si fiindu ból'a lipitioasa li se casiuana o stricare demna de comiseratiune. Asia o patira Uzoneni din Secuime, cari

*) Deputatii Universitatii de anu si estimpu costa pe fiasce care scaunu a 4—5 fl. pe di si 10 fl. quartiru, pe luna peste 3000 fl. v. a. Dela 10 iurisdictioni 30,000 fl., unu motivu destulu de ponderosu e esta spre a contopi Universitatea in singur'a dieta a tieriei, si de a coperi ou banii estia celea multe de lipsa, ca pana de toate zilele; apoi aru mai fi pentru romani si alte motive destulu de grele — abstrahendu chiaru si dela facutele (isprav'a) Universitatii sasesti pentru interesele lor. —

lasara vro doue (hoituri) cadavre de vaoi crepate de bóla ne ingropate pe campulu liberu, pe unde apoi trecundu vitele calcara in sangele si umedielele cadavreloru si molipsite cardiura una dupa alta. Antistiele comunali, ca unii ce trebuie se ingrigesca si de ferirea de ori ce pericole ce amenintia comun'a, ca nicee politiciani de cea mai agera istetime, ar fi se se faca respundiatori pentru neglegerea acestei cautii si feriri de latirea pericolelor. Eata, ca regularia implinirii detorieloru comunale inca rechiama, ca se vina odata timpul dietei, in care apoi se nu se amane neoi articularea unei legi comunale generale, care se faca responsatori comunei pe antistii si oficialii ei in casuri de neglegerea estorufeliu de midiolóe de precautiune.

Ilustritatea sa D. vice-presedinte gubernialu Vasilie L. de Pop sosi in 22. catra sera in Sibiu, dimpreuna cu Ill. Sa socia si fra intimpinati do o deputatiune de barbati distincti. Ill. Sa fu onoratu si cu visit'a comitetulu Asociatiunei, care 'si tienea siedintiele.

Sibiu, 23. Oct. Astadi tienú comitetulu Asociatiunei Siedinti'a lunaria fiindu de faia Escelenti'a Sa D. Presedinte. Din membrii DD. I. Bollog'a, Dr. Vasiciu, P. Manu, Iia Măcelariu. I. Popazu, N. Popea, Sav'a Popoviciu, Dr. Nemesiu. Apoi D. secretariu G. Baritiu si secretariulu alu dollea I. Rusu. Ilustritatea Sa D. V. Presedinte a binevoitu a lua parte ca óspe.

Siedinti'a s'a inceputu la 10 ore cu citirea protocolulu siedintiei trecute, care apoi sea verificatu si pre care ilu vomu publicá.

Se citeste unu decretu gubernialu, in care se cere ca se i se impartasiesca cele otarite de asociatiune in privinta ortografiei cu litere. Se decide ca protocolulu filologicu se se tiparesca in 1000 esemplare si se se tramita inaltulu gubernu spre impartiere la oficiole si in comitiva se se faca atentu cu deosebire la gramaticile D. canonicu Cipariu.

Se citeste o scrisore a D. Conte Mikó, in care se multimesce pentru denumirea de membru onorariu si tramite la fondulu Asociatiunei o obligatiune de statu de 500 f. m. c. — Se decide se i se aduca cuvantioasa multiemita, si comitetulu sesi faca de obligatiune a recomandá pe Esc. Sa. D. Conte Mikó la adunarea generala pentru denumirea de membru fundatoriu. Se citeste o scrisore de multiemire dela D. membru onorariu Albertu Bieltz in limb'a romana, care s'a luat cu placere spre sciintia.

D. Fogarasi din M. Osiorheiu tramite doue obligatiuni cate de un'a sutu f. m. c. la fondulu asociatiunei. Se primescu cu bucuria si D. Fogarasi se va inscrie de membru fundatoriu.

Se citeste o scrisore frumoasa plina de entusiasmu a D. Gosmanu advocatu si colectoru in Oradea Mare si se primescu 150 fl.

D. Protopopu Popazu ca presedintele comitetulu espositiunei din Brasiovu asterne reportulu si socotelile acestui comitetu, din care se vede ca venitul espositiunei au fostu pana acuma 1107 fl. 32 cr. — Socotelele se dau D. Măcelariu spre censurare.

P. George Ardeleanu parochu g. c. in Csenger-Uifalu tramite o scrisore, in care propune, ca se se deschida unu institutu pedagogicu pentru crescerea feteloru romane prin midiolocirea Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu sub auspiciile asociatiunei. Se decide se i se rescrie ce a facutu acest'a Reuniune pentru crescerea feteloru.

Se citeste votulu separatu alu D. Antonelli ce lau datu in contra impartirii stipendieloru. — Se se puna la actele impartirii.

Se denumesce in loculu D. Protopopu alu Zlatnei G. Mihali, care s'a mutatu ca canonicu la Blasiu, de colectoru D. L. Puposiu. Se mai denumesce P. capelanu castrensu I. Dumbrava in Botzen de colectoru pentru partiele acele.

D. Popea referesa asupra disertatiunei D. Velea Tincu si a D. Moldovanu. Se decide ca comisiunea se de in scrisu opiniunea s'a.

Se decide mai departe, ca fiindu pentru cumpararea cartiloru pe sema bibliotecei asociatiunei dela adunarea generale aplacitati 100 f. se se denumesca o comisiune, care se se consulteze ce carti ar fi de cea mai neaparata necesitate, si asia se denumesen sub presidiulu D. canonicu Cipariu, D. Baritiu, D. Munteanu si Antonelli. Cu acesta s'a incheiatu siedinti'a, si Escelenti'a Sa D. Presedinte alu Asociatiunei propune comitetulu, ca se faca visita de curtenire Ilustratei Sale

D. Vice-Presiedinte alu gubernului regescu Vasiliu Popu. Acést'a se primi cu bucuria si Escelenti'a Sa conducundu comitetulu a tienutu o cuventare catra D. Vice-Prosiedinte accentuendu meritele si frumoşele însusiri ale Ilustritatiei Sale, precumu si increderea ce o posede la inaltele locuri, si la natiunea s'a. La care D. Vice-Presiedinte respunse esprimendusi multiemirea si incredintiandune, ca tóte puterile sale le vá intrebuintiá spre binele inaltului tronu, alu Patriei si spre intarirea increderii si a concordiei intre natiunile colocuitoare.

La 2¹/₂ óre a fostu Ilustritatea Sa si totu comitetulu la prandiulu, ce s'a obicnuitu Escelenti'a Sa D. Presiedinte alu Asociatiunei alu dá in dilele siedintieloru comitetului. La acestu prandiu domni cea mai cordiala petrecere, si Escelenti'a Sa P. Episcopu redicá paharulu spumegundu pentru sanetatea D. V.-Presied., acesta pentru sanetatea Esc. Sale D. Episcopu.

„T. R.“

AUSTRIA. Vien'a, 3. Noembre. Cuvintele Mai. Sale catra deputatiunea magnatiloru din Ungari'a cu cont. Leopoldu Nadasdi in frunte a facutu o fórté mare impresiune atatu in diurnalistica, catu si in diversele partite politice ale Ungariei. Deputatiunea adeca multumi imperatului in audienti'a din 28. Oct., pentruca s'a induratu a intari institutul de creditu pentru Ungari'a (acestu institutu are scopu de a inlesni proprietariloru de pamentu imprumutarea de bani cu conditiuni fórté inlesnitóre, spre a'si poté sterge cu timpu datoriiile in care se afla ingropate mosiile celoru mai multi nobili.)

Mai. S'a binevoi ale respunse in vorbele urmatóre:

„Cu adevadata indestulare priimescu multiamirea Dvóstre. Eu am aplicidatu bucurosu redicarea institutulungurescu de creditulu pe mosii, care 'lu dorise tiér'a asia de tare, si dela care asteptati o aventare a intereselor materiale din tiéra, pentruca si Mie 'mi diace la anima binele tierei, totusi dorintiele mele numai atuncea voru fi implinite, candu voiu vedé pe Ungari'a multumita nunumai in privinti'a materiala ci si in alte reporturi.

Spre a se mediuloci acést'a in parte depinde si dela Dvóstra si in genere dela colucrarea activa a patriotiloru Dumniavóstra.

Propagati acestea ale Mele cuvinte in patri'a Dvóstra, care in sierulu tieriloru concrediute Mie dela Dumnedieu, prin trecutul ei istoricu, prin presentulu si viitoriulu ei, sta atatu de aprópe de anim'a Mea.

Deputatiunea mërse dupa acést'a la cancelariulu Ungarici c. Forgaciu spre ai multumi pentru intrepunere la Maiestate, care ear' o reflectá la respunsulu Mai. Sale, dicundu: Numai unu rege póte asia vorbi, care 'si iubescé natiunea, si e patrunsu de misiunea concrediuta lui dela Dumnedieu. — Trebue se lucramu intr'acolo, cá negótiile comune si cestiunile plutitórié se se rezolveze pe bas'a legeri si a dreptatiei, la scopulu acesta nu potemu deveni pe cali silnice, ci, ceea ce face de lipsa, este tocma apropierea imprumutata, increderea si co'ntielegerea reciproca. In urma 'i provóca, cá se luere, spre a apropiá natiunea unгурéscá de regele ei.

De atunco diurnalele magiare, ba si celea transilvane magiare, luara credintia, cumuca cu tóte incordarile ministeriului de statu, Ungari'a 'si va recapatá autonomi'a; si au co'nceptu noue sperantie. Noi anca credemu acést'a, inse numai asia, dupa cumu suna cuprinsulu diplomei din 20. Oct. 1860.

— Emigrantii magiari, cari mersera in Itali'a spre a lua servitie militari in contra Austriei, se escusa acumu, ca din usioratate si patriotismu reu intielesu au facutu acést'a si se voru readuce a casa cu spesele statului. —

— Tribunalulu martialu din Vien'a aprobá condemnarea avocatului Virgili Szilágyi, fostu reprezentantu alu cetatei Pesta si deputatu dietei din 1861, care pentru crim'a de Maiestate, fiinduca fú in contielegere cu partit'a resturnatória spre a taia pe Ungari'a din legatur'a Monarchiei austr., fú inchisu si i se citi sentintia pedepsei la inchisóre pe 10 ani, perderea nobilimei si a diplomei de advocatu, precumu si a mandatului de deputatu alu dietei unгурésci alesu pe 3 ani. Dr. Mezey ear' pe 10 ani si perderea diplomei de Dr.

Din tierile de coróna citimu, ca se facu pregatiri pentru diete, care inse voru tiené numai vr'o cateva díle, pana candu voru incuviintia séu priimi bugetulu. —

— Comisiunea tierei BUCOVIN'A n'a voitu a pasi la escrierea aruncaturei pe contributiune pentru recerintiele tierii

si fondulu destarcinarii, rescriindu la presidiu, ca acést'a e competinti'a dietei si de acea nu o va face. —

— Din Veneti'a scrie „Tr. Z.“, ca se prinsera de curundu mai multi pentru crime politice, si corespondentie secrete cu comitato centrale veneto din Turinu si cu clubulu democraticu dela Milanu.

La Po schiambara soldatii piemontezi si austriaci puscaturi intre olalta si se incaierare. Calcari de granitia. „Bot.“

Chronica esterna.

Din cronic'a straina ne póte interesa judecat'a Gazetef. of. „La france“ asupra urmariloru revolutiunei grecesci. Ea dice, ca puterea tractatului de Parisu din 1856 trebue se remana si se servéscá de fundamentu politiceei europene aici. Acést'a necesitate se vede primita si in London si Paris ba chiaru si Petersburg, de unde nu mai e de temutu vreo ambitiune aventurósa. Intre Françi'a si Angli'a se aflá numai in caus'a italiana o diversitate, deosebire de opiniuni, de aci apoi in tóte celelalte cause póte dura cuntielegerea loru. E lucru naturalu dara, déca instructiunile ambeloru acestoru poteri tientéza intr'acolo, cá se se sustiene principiulu neintrevenitiunei, si se nu se amestece nime in caus'a interna a Greciei, ci se se respecteze liber'a suveranitate a natiunei grecesci, pe catu practisarea ei nu vatama séu amenintia drepturile si interesele europene. Se póte dar astépta, cá revolutiunea grecéscá se nu casiune incurcaturi serióse. Diplomati'a va lasa dar pe greci, cá se'si aléga cu votulu universalu form'a de gubernare si pe eventualulu rege si atunco voru pasi puterile protectóre. séu ale Europii la conferentie ori congressu, ori voru recunósce starea alésa de greci pe cale diplomatica.

„Kr. Z.“ publicá unu telegramu despre starea lui Garibaldi, — a carui rana se cercetá de nou si i se aflá glontulu, care se va poté estrage lesne; — elu acumu se afla mai bine, — si adauge in finea Telegr. Red. Romanului din Spezia, 30. Oct. cuvintele Garibaldi saluta pe romani.

Alte sciri din Tiér'a romanéscá ne spunu, ca partit'a reactionara nascocece si misica tóte spre a derapana uniunea, care inca neci ea e pronunciatá pe deplinu, cu atatu mai puçinu decisa de camere. Cerealele sunt inca totu eftine in pretiu. In Galati chil'a de grau ciacíru cu 161 lei, carnau cu 175, arnautu cu 220, porumbulu 124, secara 110.

Publicatiune de concursu.

Pe patru stipendia de 315 fl. pe doue de 84 si pe patru de 63 fl. totu in v. a., si tóte din fundatiunea Ramantiana, eara pe 1 de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea Babiana. — Recurentii la acestea stipendia, voru avé pana in 1. Decembre a. c. dupa calendarulu nou asi produce inaintea ordinariatului metropolitanu greco-catholicu alu Albei-Juliei din Blasiu:

- a) Carte de Botediu, si de impunsu de versatu. —
- b) Testimoniu dela medicu despre starea sanetatei. —
- c) Adeverintia despre saracia — si:
- d) Testimoniu despre progresulu facutu in studia, si despre moralitate. —

Datu in Blasiu 1. Novembre 1862.

1—3

Dela Ordinariatulu Metropolitanu greco-catholicu.

CONCURSU. Statiunea de invatiatoriu in scóla din Sega, suburbiulu Aradului, cu care e incopietu unu salariu de 400 fl., 6 stangini de lemne, cortelu eu gradina mare, deveniendu vacanta, in urmarea determinatiunei comunale, se deschide concursu pana in 12/24. Noemvre 1862. Deci acei, cari voru se compete pe statiunea mai susu atinsa, sunt provocati recursulu cu documente despre absoluta preparandia si despre purtarea s'a morala si alte cualitati intaritu, adresatu catra subscrisulu francatu, se silu tramita pana la terminulu prefiptu, caci mai terdiu nu se va primi.

In numele comunei, presiedintele

2—3

Joane Arcosiu.

Cursurile la bursa in 7. Noemvre 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl	82 cr.	v. a
Augsburg	—	—	121	65	„
London	—	—	121	90	„
Imprumutulu nationalu	—	—	82	70	„
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71	10	„
Actiile bancului	—	—	795	—	„
„ creditului	—	—	224	10	„